

Slovenski državljani so pri uporabi arhivskega gradiva v Avstrijskem državnem arhivu na Dunaju izenačeni z avstrijskimi

Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije je glede na to, da so pri uporabi arhivskega gradiva v javnih arhivih v Sloveniji avstrijski državljani izenačeni s slovenskimi, prosilo Kanclerjev urad Republike Avstrije za reciprociteto glede uporabe arhivskih fondov v Avstrijskem državnem arhivu na Dunaju. Kanclerjev urad je novembra 1993 odgovoril pozitivno, kar prinaša ugodnost, po kateri je tudi za slovenske državljane arhivsko gradivo v Avstrijskem državnem arhivu na Dunaju dostopno v skladu z navodili o obravnavi zahtevkov avstrijskih državljanov za uporabo arhivskega gradiva v Avstrijskem državnem arhivu na Dunaju. Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili generalnemu direktorju g. dr. Kurtu Peballu za izredno naklonjenost in podporo pri tej, za slovenske raziskovalce zelo pomembni odločitvi.

Za informacijo naj dodamo, da znaša v Avstriji v deželnih arhivih (z izjemo Dunajskega mestnega in deželnega arhiva) splošni rok nedostopnosti 50 let, za tuje državljane pa zahteve Štajerski deželni arhiv v Gradcu dovoljenje direkcije arhiva.

Zahtevke o izdaji dovoljenja za uporabo arhivskega gradiva, ki ga hrani Avstrijski državni arhiv na Dunaju, mora obravnavati omenjeni arhiv po naslednjih navodilih:

Navodila o obravnavi zahtevkov za uporabo

1. Pravila, ki sledijo, se ne dotikajo zakonskih določil o uradni tajnosti, dolžnosti posredovanja informacij ter varstvu osebnih podatkov.
2. Zahtevke za uporabo arhivskega gradiva v zadevi, pri kateri od njenega zaključka še ni preteklo 20 let, je treba v načelu odkloniti.
3. Zahtevke za uporabo arhivskega gradiva v zadevi, pri kateri je od njenega zaključka poteklo že 20, ne pa še 30 let, je treba pozitivno rešiti, če je kandidat (kandidatka) za uporabo:
  - a- priznan znanstvenik (priznana znanstvenica);
  - b- slušatelj (slušateljica) avstrijske univerze, ki mu (ji) je naloženo neko znanstveno delo kot diplomsko oz. doktorsko delo ter predloži potrdilo, po katerem prevzema univerzitetni učitelj (univerzitetna učiteljica), ki je mentor slušatelja (slušateljice), odgovornost za uporabo arhivskega gradiva;
  - c- druga oseba, pri kateri je mogoče na podlagi dotodanje publicistične dejavnosti pričakovati, da bo uporabljala arhivsko gradivo na podoben način kot priznani znanstvenik (priznana znanstvenica).
4. Zahtevke za uporabo arhivskega gradiva v zadevi, ki je bila pred več kot 30 leti zaključena, je treba v načelu pozitivno rešiti, kolikor ne obstoji neka osnova za odklonitev na podlagi točke 5.
5. Zahtevke za uporabo je treba ne glede na čas nastanka arhivskega gradiva ter kvalifikacijo kandidata (kandidatke) za uporabo odkloniti, kadar je to potrebno iz naslednjih razlogov:
  - a- v interesu vzdrževanja javnega miru, reda in varnosti, narodne obrambe, zunanjih odnosov, v gospodarskem interesu neke korporacije javnega prava, zaradi priprave odločitve ali zaradi prevladujoče koristi strank;
  - b- kadar obstojijo pravnoveljavne omejitve privatnih oseb glede razpolaganja kot odredbe zapustnika ali dediča;
  - c- v primeru da uporaba arhivskega gradiva zaradi urejevalnih del, ki jih je treba še opraviti, začasno ni mogoča.
6. V primeru, ko glede na vsebino arhivskega gradiva da prizadeti pismeno soglasje k dovoljenju za uporabo in ne obstojijo v točki 5 navedeni razlogi, je možno zahtevek za uporabo pozitivno rešiti tudi takrat, če po zaključku poslovnih zadev še ni preteklo 20 let (izjema k točki 2).
7. Tujcem je treba dopustiti uporabo arhivskega gradiva, ki ga hrani avstrijski državni arhiv v obsegu, kot je avstrijskim državljanom omogočen vpogled v arhivske fonde države, ki ji pripada kandidat (kandidatka) za uporabo. Pri tem pa se ne smejo zmanjšati omejitve, ki veljajo za domače državljane.
8. Zahtevke za uporabo je treba vlagati po priloženem obrazcu.
9. Kolikor bi se pri Avstrijskem državnem arhivu glede nekega zahtevka za uporabo pojavili dvomi, se je treba pred rešitvijo zahtevka posvetovati z Uradom zveznega kanclerja (Sekcija I).

Jože Žantar